

Temetek az én temetőmbe...

SZEMÉLYES BÚCSÚ SCHOLCZ PÉTERTŐL (1941-2020)

A Lavotta János halálának bicentenáriuma alkalmából meghirdetett emlékév szervezőit minden alkalommal múlhatatlan szomorúság tölti el, amikor a zempléni zenetudományi konferenciák vissza-visszatérő előadói, barátaink közül valakiket magához szólítja az Úr. Az utóbbi, mintegy kilenc hónap során Rakos Miklós, a Bónis házaspár után itt hagyott bennünket Scholcz Péter zeneművész, muzikológus is...

Először még a kilencvenes évek első felében, a Scholcz Péternél vendégeskedő – s általa is mélyen tisztelt – Lukin László tanár úrtól hallottam a Hollandiában élő, az ottani Liszt Ferenc Társaság elnökéről. Nem sokkal a millennium után az Erkel Ferenc Társaság gyulai konferenciáján mindkettőnk a házigazda Bónis Ferenc mutatott be egymásnak. Miután a Széchenyi-díjas zenetudós elnöki posztjáról leköszönt, a konferenciák – a már megismert gyulai résztvevőkkel – Zemplénben folytatódtak.

A Lavotta-szimfonikusok fennállásuk félszázadik évfordulójára emlékeztek 2009-ben, amikor a jubileumi hangverseny karmesterének a művészeti vezető Scholcz Pétert kérte fel.

A Lavotta-szimfonikusok jubileumi hangversenyének karmestere

A gazdag program – Mascagni: Intermezzo; Farkas: Aria e Rondo all' ungherese; Mosonyi: VII. vonósnégyesének kamarazenekari változata; Dvořák: Gordonkaverseny (szólista:

Dombóvári Zsolt Brémából) – méltó volt a jubileumhoz, valamint a szerény feltételeket is felvállaló karmesterhez. A zenei ünnep alkalmat adott arra is, hogy Zemplén egyetlen művészeti díját, az 1990-ben alapított Lavotta János-díjat Dombóvári János igazgató, az alapítvány elnöke a kitüntetettnek átnyújtsa. A Laudációt Fehérné Sulyok Éva vezető-helyettes, az alapítvány titkára ismertette:

Scholcz Péter zeneelméleti tanulmányait a budapesti Bartók Béla Konzervatóriumában

A Laudáció hallgatása közben...

részesítette a karmestert mindazért, amit Liszt örökségének megőrzéséért és ismertetéséért tett. Egy bő évtizeddel később az Oktatási és Kulturális Minisztérium Scholcz Péternek a magyar kultúra külföldi terjesztésében szerzett érdemeiért a Pro Cultura Hungarica kitüntetését adományozta. Nevéhez fűződik – Liszt, Bartók és Kodály alkotásainak gyakori megszólaltatása mellett – a verbunkos-zene harmadik nagy generációjából Mosonyi Mihály vokális életművének újrafelfedezése és szeretetteljes gondozása részben CD-világpremierek formájában, részben élő koncerteken, legyen az a Concertgebouw- vagy a Zeneakadémia nagytermében. Legújabb munkája a Hollandiában élt Frid Géza magyar zeneszerző, egykori Bartók- és Kodály-növendék énekkart foglalkoztató kompozícióinak Hungaroton-felvétele. A karmester-

Bónis Ferenc könyvbemutatóján egyikén

Előadása a széphalmi konferencián

zenetudós elnöke az 1999-ben megalakult Frid Géza Társaságnak. A Lavotta Alapítvány Kuratóriuma Scholcz Péter karmesternek, muzikológusnak a zenetudomány gazdagításáért, ezen belül különösen a XIX. századi magyar zenei romantika neves szerzőjének, Mosonyi Mihály műveit kutató és azokat megismertető, immár több évtizedes fáradhatatlan munkáját a díj odaítélésével ismeri el.

S ami a méltatásból a szűkre szabott időkeret miatt kimaradt: konzervatóriumi tanulmányai alatt aktív szerepe volt a magyar jazz élet legálissá váló éveiben. A Garay trió tagjaként (1962) részt vett azon a nemzetközi Jazz Fesztiválon Karlovy Varyban (Karlsbad), ahol először szerepelhetett magyar együttes kelet európai muzsikusok mellett nyugati kollégákkal is. A fesztivál első helyezettjeként visszatérő Garay trió (később kvartett) a magyar jazz élet első periódusában fontos szerepet töltött be. Később az Utrechti Egyetem zenetudományi

Konferencia szünetében, középen Ittész Mihállyal

Kávészünet a Bónis-házaspárral

hangversenyen kívül pedig két konferenciának volt előadója. A Bónis Ferenc 80. születésnapja tiszteletére, 2012-ben rendezett széphalmi tanácskozáson Liszt Hollandiában címmel tartott előadásából megtudhattuk, hogy Liszt számos alkalommal megfordult Hollandiában, s többször játszott az akkori holland királyi pár előtt. Második hollandiai látogatását a Holland Zenei Társaság létesítésének 25. évfordulója alkalmával szervezett nagyszabású ünnepi koncertre időzítette.

A Kodály Emlékházban 2017-ben az iskolateremtő, a „magyaroknak magyar zenét szerző”, etnográfus, nyelvész Kodály Zoltán kettős jubileuma alkalmából megtartott konferencián a magyar zene hollandiai követének *Egy különleges zongoraverseny. A Kodály tanítvány Frid Géza* címmel megtartott előadásából számos érdekességet tudhatott meg a hallgató. Például Frid Géza nevét, – itthon Bartók és Kodály tanítványa volt – s akit mint zongoraművészt

Pincében Ittész Mihállyal, Gombos Lászlóval

Európa-szerte ismerték, Amszterdamban pedig, ahol – 1929-től élt és alkotott – a híres „magyar-hollandként” már zeneszerzőként is számon tartották. Zsidó származása miatt a háborús éveket még választott hazájában is nehezen vészelte át, s később, már a konszolidált időszakban rengeteget tett Bartók és Kodály hollandiai népszerűsítéséért. A kolozsvári származású Scholcz Péter nemcsak készséggel vett részt a verbunkos-szerző, hegedűírtó, az első színházi karmester Lavotta János emlékét ápoló zempléni konferenciákon, hanem a nemesi család származása külön is érdekelte. Örömmel töltötte el, amikor a Lavotta nemzetség Árva-, Zólyom-, Liptó vármegyei birtokairól – mint Alsó-, valamint Felsőkubin, Izsépfalva, Kevélyháza – tudomást szerzett, mert felmenői között is voltak innen származók.

tanszékén Liszt Ferenc hollandiai kapcsolatairól írt tanulmányával doktorátust szerzett. Kandidátusi témaként a Bártfai Kódexről, valamint 19. századi témaként a magyar romantikus zene méltatlanul elfelejtett zeneszerzőjének, Mosonyi (Brand) Mihálynak munkásságáról és műveiről írt tanulmányt. Liszt és Mosonyi munkásságának és zeneszerzői jelentőségének kutatása életre szóló feladatnak bizonyult számára.

Scholcz Péter két alkalommal volt vendége Sátoraljaújhelynek, s a már említett jubileumi

Otthonunkban Sátoraljaújhelyen

– s akit mint zongoraművészt Európa-szerte ismerték, Amszterdamban pedig, ahol – 1929-től élt és alkotott – a híres „magyar-hollandként” már zeneszerzőként is számon tartották. Zsidó származása miatt a háborús éveket még választott hazájában is nehezen vészelte át, s később, már a konszolidált időszakban rengeteget tett Bartók és Kodály hollandiai népszerűsítéséért.

A kolozsvári származású Scholcz Péter nemcsak készséggel vett részt a verbunkos-szerző, hegedűírtó, az első színházi

karmester

Servus humillimus! – Lavotta János köszöntésével

Utolsó telefonbeszélgetésünk Bónis Ferenc halálhírének vételét követően történt. Hollandiában közösségi oldalamról szerzett tudomást a zenetudós váratlan elhunytáról, akit a nyilvánosság elől fokozatosan bezárkózó állapotában felváltva látogattunk. A hír megrendítette a Mosonyi-könyv korrektúráján dolgozó Scholcz Pétert is, mert kevéssel előtte találkozó időpontjáról egyeztettek... A Bónis-házaspár temetésére – számomra ismeretlen okból – nem jött Budapestre, azonban emlékező soraimhoz Bónis Ferencet, valamint énekművész feleségét méltató bejegyzést tett.

A világméretű pandémia felkavaró hírei között – külföldön tartózkodásom alatt – robbant a zenei világunkat is megrázó hír Scholcz Péter haláláról.

Temetek az én temetőmbe, ha már temetnem muszáj...

Kedves Művész Úr! Drága Péter!

Hálásan köszönöm emberi, szakmai támogatásodat, amivel Zemplén zenei-, valamint tudományos életének gazdagításához hozzá járultál. Személyedben a muzsikusként gentlemanje távozott el közülünk. Ezután – amíg tehetem – az egykor volt támogatóink, előadóink, barátaink Halhatatlan Társaságában őrzöm emléked, ahová Legány Dezső, Farkas Ferenc, Barsi Ernő, Bárdos Kornél, Papp Géza, Réti Zoltán, Lukin László, Szokolay Sándor, Erkel Tibor, Kiss György szobrászművész, Ittész Mihály, Molnár Pál karmester, Dr. Szilágyi András ideg- és elmeorvos (Liszt-kutató), Rakos Miklós, a Bónis-házaspár, Szőnyi Erzsébet után Téged is elszólított a Teremtő.

Boldog nyugalmat és örök emléket!

Dombóvári János

Koszorúzóik között a tállyai Lavotta-dombormű (Kiss György Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása) előtt